

העברית על כידון הקורקינט

ו-*man line* ("עונש" ו-"שפתקו") היו ל-"פנדל" ול-"ליימן", וגם המוסך לא פיגר אחריו מגרש הכהורגאל. "מפלט" (exhaust) ו-"תקר" (puncture) היו ל-"אגוז" ול-"פנצ'ד", ומה שסודס נקבע לדורות. מיזוג הגלויות תרם אף הוא את חלקו להגעה. בשלט מצוי, המכרייז "גרז'ניק ופנצ'ר מאכ' ערד", יש 4 עד 6 שפות: הצרפתית של ה-"גראז", והסימות הרדיות, ו"רזהחיבר של העברית, ה-"פנצ'ר" מהאנגלית וה-"מאכ' ערד" מיידיש מגורמנת (המיליה "מוסכני"), שהמירה את ה-"גרז'ניק" לא שינתה בהרבה את מנין בלבד (לשפות).

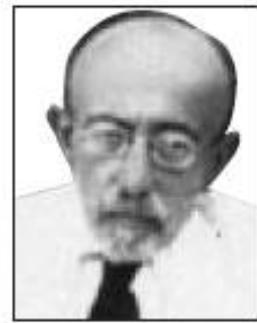
גם הילדים הרימנו תרומה משליהם. ה-"כידון" של האופני "סאינו אלא הא-*toidon*" הצרפתית, ו-"קורקינט" הוא סירוט של *trofinette*, הצרפתית אף הוא (כפייל ניגודי של "טופלה טוטוריטו" מסיפוריו של וליכם). סיורים כאלה נתמכו בשפה המדוברת, וברבבות הנסנים נעשים חלק בלחtinyנפרד ממנה. מי זוכר כיום כי צדנת גללה לשפטנו המיליה "טרמפ" (נווד או פרוצה) בהוראת נסיעת-חינים בה רמתית?

"או יאללה ביי", ביטוי יומיומי המכיל בתוכו שלוש שפות, מצוי "רק בישראל" (ותוכנית הטלוויזיה הנושא שם זה הולידה את "יוטר עדיף" שעוד ייטמע בשפה, לחדרת ללבם של המדרקרים). וכדברי אלתרמן ב"עיר היונה", על הפירוש הפשטוט והמוני: "מעברית המתחננת / ומפ- סוקיך הדקים / רחבלבן של בנות-החמד / ויסמורו המדר- קים / אתה ווא כתבי-החוּש / ולא שידנו הצמוק / זורע על לשון הקודש / את הבמוֹן והצימוק".

הבותבת היא ראש בה"ס למדעי יהדות באוניברסיטת תא-

בפתח שנות המאה לפטירת הרצל יש מקום לחשבונות-יבניים של החזון ושברו. יתרה ממנה שההישג היהודי של הציונות, תחיית השפה, לא כלל בחזונו של המדריני המערבי, איש החליפה והצילינדר, שלא טרח ללימוד עברית, אף מיעט לחלום על מדינת היוצרים כעל מרכז רוחני. אילו האריך ימים, אפשר שביני "ריב הלשונות", ערבי מלחמת העולם הראשונה, היה תומך בחוויה ראה בטכניון בגרמניה. ההישג הציוני הגדיל שיק אפוא דזוקא לבית-מדרש של אחד העם, שנדר חק בהמלות הקונגרסים הציוניים לקרון זווית.

ובינתיים, המילון העברי צובר נפתח, נשען על אוצרות השפה של הדורות, ומתעשר מן המוסך, השוק, הצבא וגזרailedים. אפילו מילון אבן-שושן לשנות האלפיים, שהוא צב לאחרונה על המדרפים, מכל בין דפיו ביטויוiroחוב לרובך. כך בכל שפה. אך העברית מתנהגת אותה אספנית כפיה-תית המסרבת להשליך מארונה פריטים שבכל מזוקן. בבית גנויה עדין מציאות מילים מן היוונית העתיקה, שםום יוּרְגִּיאנו מכיר ("סנהדרין"), אפילו כללה שבטעות יסודן ("אולד"), וכולנו משתמשים במילים "מקלה" ו-"זומורת" שמחדי השפה החליפו בינוין בשוגג, מתוך חיפוזן. שנות תחייתה המואצת של הלשון המודוברת בתקופת המנדט חולידו הרבה מילים שגויות מקור אנגלי.

אחד העם. המנצח